

مشاورت کردن در کارها از قوی رایبی مردم باشد و از
تمام عقلی و پیش بینی:چه هر کس را دانشی
باشد و هر یکی چیزی داند:یکی بیشتر و یکی کمتر

مشورت در کارها نشانه ی هوشمندی ، دانایی و
آینده نگری انسان است:چون هر کسی دانشی دارد
و چیزی می داند:بعضی ها بیشتر می دانند و بعضی
ها کمتر

و یکی دانشی دارد و هرگز به کار نبسته است و نیازموده
و یکی همان دانش داند و کار بسته است و آزموده

و بعضی هاهمان دانش را دارند و از آن استفاده کرده اند و
آن را امتحان کرده اند.

مثل این :چنان باشد که:یکی باشد که بسیار سفرها کرده باشد و جهان بسیار دیده و سرد و گرم چشیده و در میان کارها بوده ،با آن کس برابر نتوان کرد که هرگز سفر نکرده باشد و ولایت ها ندیده

مثلا ان کسی که سفرهای زیادی کرده و دنیا را دیده و تجربه های بسیاری کسب کرده است و کارهای بسیاری انجام داده باشد،با کسی که هرگز سفر نکرده باشد و شهرهای مختلف را ندیده باشد نمی توان یکسان کرد.

و از این رو گفته اند: تدبیر با دانایان و پیران و جهان دیدگان
باید کرد. و نیز یکی را خاطر تیزتر باشد و در کارها زودتر
تواند دید و یکی کند فهم باشد.

به همین دلیل گفته اند: برای انجام کارها باید با عاقلان و
کهنسالان و افراد با تجربه مشورت کرد. و همچنین یکی
هوش بیشتری دارد و نتیجه ی کارها را زودتر می تواند
پیش بینی کند و یکی هوش کمتری دارد و دیرتر می
فهمد.

و تدبیر ده تنه چون زور ده مرده باشد. همه جهانیان متفق اند که هیچ آفریده ، داناتر از پیغامبر نبوده است.

چاره اندیشی ده نفر مانند قدرت و نیروی ده مرد قوی و نیرومند است. همه ی جهانیان به این عقیده دارند که هیچ افریده ای در دنیا داناتر و عاقل تر از پیامبر نبوده است.

و با این همه فضیلت و معجزات که او را بود، خدای تعالی او را می فرماید: " و شاورهم فی الامر"
یا محمد چون کاری کنی و یا مهمی تو را پیش آید، با یاران خویش تدبیر کن.

و با این همه خردمندی و معجزه ها که پیامبر داشت، خدای بلندمرتبه به او می فرماید: در کارها با دیگران مشورت کن.
ای محمد زمانی که می خواهی کاری را انجام بدهی و یا کار مهمی پیش آمد با یاران خود مشورت کن.

مشورت ناکردن در کارها، ضعیف رایی باشد و هیچ شغلی
بی مشورت نیکو نیاید.

مشورت نکردن در کارها نشانه ی بی عقلی است و هیچ کاری
بدون مشورت به خوبی انجام نمی شود .

خواجه نظام الملک توسی ، سیاست نامه